

z estrihom prvotnemu templju, bo mogoče ugotoviti z arheološkim izkopavanjem do dna glavne ladje.

Prav tako smo odkrili estrih sivkasto bele barve s. od bazilike. Tega prostora nismo raziskali zaradi pomanjkanja sredstev. Morda gre za prostor z baptisterijem.

Hiša 3. Na z. strani hiše smo našli 90 cm š. vhod, kjer je dobro vidno ležišče za lesen prag. Na notranji strani hiše ob vhodu smo našli mlajši — zgornji, in starejši — spodnji, estrih, kar potrjuje domnevo, da je bila stavba vsaj enkrat popravljena. Drobne najdbe: langobardska keramika, 3 svinčene uteži, poznoantična keramika, bronast ključ, železno okovje.

Hiša 4. V južni steni smo našli 30 cm dl. in 20 cm vi. odprtino pravokotne oblike, ki bi lahko služila za dovod zraka za hipokavst, vendar pred odprtino nismo našli sledov žganine, tako da ostane vprašanje kurišča izven hiše še dalje nedokazano.

Hiša 5. V srednjem prostoru hiše 5 smo našli temelje zidu ši. 65 cm, ki poteka v smeri S—J. Sz. ob omenjenem zidu smo našli slabo narejeno kurišče z obilo žganine in nekaj fragmenti poznoantične keramike.

Prizidek hiše 5. Na z. strani smo odkrili vhod v prizidek, ši. 70 cm. Ob vhodu so bili najdeni tudi železni vratni okovi.

Hiša 6. Odkrili smo zid, ki se vleče od sv. vogala dalje proti V in se verjetno navezuje na ostanke zidka hiše 7.

Stičeni in inicirani so bili vsi zidovi bazilike, hiše 3, 4, 5 in 6 ter del obzidja od skrajnega v. konca s kontraforjem do hiše 6. Hišo 7 in z. prostor hiše 5 bo potrebno zaradi izredno slabe ohranjenosti pozidati povsem na novo od temelja dalje.

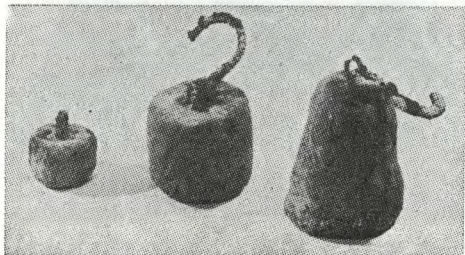

Sl. 61. Verd — presek poznorimskega zapornega zidovja

Fig. 61 Verd — a section of a late Roman wall

Delna nadzidava in izravnava zgornjega dela zidov je bila izvršena na prečnem zidu med j. prizidkoma bazilike, sz. in jv. vogalu bazilike, na z. strani narteksa, pri hiši 3, delno pa na v. in j. steni hiše 5 ter na v. delu obrambnega zidu. — D.P.

VRANJE, XII, 26, Sevnica. — Od 30. 7. do 7. 9. 1985 je v okviru raziskovalne naloge Poznoantične zapore v Sloveniji, ki jo vodi S. Petru (NM Lj), potekalo izkopavanje naselbine na Ajdovskem gradu nad Vranjem (5. in 6. stol.). Nalogo financira RSS med raziskavami PORS 10 pri Znanstvenem inštitutu FF Lj. Terensko delo je vodil T. Knific (FF Lj) s sodelavci J. Horvat, E. Kocuvan (obe NM Lj), B. Vičičem (LRZVNKD Lj) in absol. arheologije P. Bitenc (FF Lj). Pri izkopavanju sta sodelovala tudi risar R. Hribar in fotograf S. Habič iz NM Lj. Tehnični del ekipe je sestavljalo 11 študentov arheologije in B. Ravnik-Toman (FF Lj), zemeljski izkop pa je opravilo 9 domačinov z Vranja in okolice. Izkopavanje naselbine se je nadaljevalo po dveletnem zatišju, v katerem so potekala le konservatorska dela (vodni zbiralnik, spodnja cerkev in krstilnica) pod vodstvom I. Mikl-Curk (ZSRS VNKD Lj). Delali smo na štirih sektorjih: v hiši E na v. pobočju (J. Horvat), v hiši F pri vodnem zbiralniku (T. Knific), v hiši G na z. pobočju (E. Kocuvan, P. Bitenc) in v stolpu na v. pobočju (B. Vičič). Le-

Sl. 60. Rifnik — uteži
Fig. 60 Rifnik — weights

tošnje delo je bilo predstavljeno javnosti v Dolenjskem listu (12. 9. 1985) in TV dnevniku (2. 9. 1985). Izkopano gradivo in dokumentacijo hrani NM Lj. — Ti. K.

VERD, VIII, 43, Vrhnika. — Pri širjenju gozdne ceste tik nad železniško progo je bil poškodovan antični zaporni zid. S sodelovanjem GG Vrhnika smo

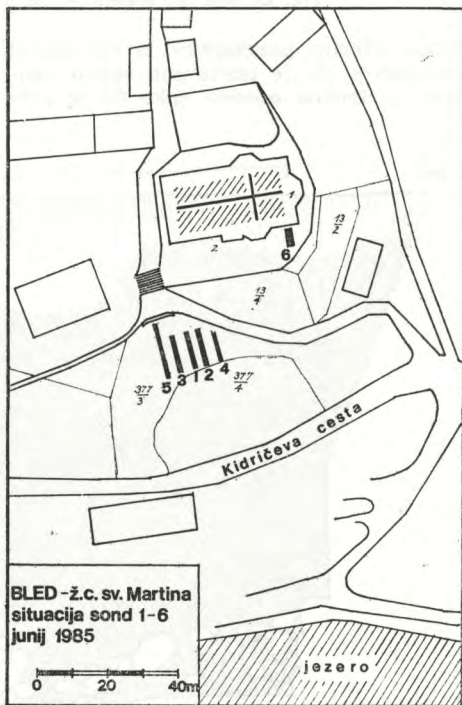
izvedli manjši zaščitni poseg. Zid je bil poškodovan na dveh mestih v razdalji približno 10 m. Profil zidu v prvi sondi kaže gradnjo v običajni tehniki: med dve lepo zloženi vrsti lomljencev je bilo nametano polnilo iz kamena in precej malte. V drugi sondi smo naleteli na zid grajen v enaki tehniki in podprt z opornikom. — B. V.

ZGODNJI SREDNJI VEK

BLED. — V okviru raziskovalne naloge Blejski kot v zgodnjem srednjem veku je ZVNKD Kranj od 10. 6. do 29. 6. 1985 sodeloval s sondiranjem okolice blejske župne cerkve. Glede na to, da se omenjajo najdbe skeletnih grobov na pobočju med cerkvijo in jezerom (ANSI, 163 s), smo na parceli 377/3 k.o. Bled izkopali 5 vzporednih sond (dl. 10–15 m, š. 1 m, razmak 2–3 m), ki so zaobsegle celoten prostor med stopnicami, ki vodijo od ž. c. do Rikljičeve ceste in med bivšo gramoznico ob Kidričevi cesti. V nobeni od sond ni bilo opaziti arheološke kulturne plasti, le v zgornji humusni plasti so bili najdeni posamezni fragmenti prazgodovinske keramike. Sonde so segale do gl. okrog 90 cm, pri vseh je predstavljal sterilno osnovo droban, bel pesek.

Sondo 6 v velikosti 5×2 m smo izkopali tik ob j. steni cerkve, ob vhodu v zakristijo (parc. št. 2, k.o. Bled). Takoj pod tanko plastjo humusa (30 cm) se je pričel debel sloj ruševin starejše cerkve (gotška stavba na tem mestu je bila porušena 1904. leta), ki je bil izredno nekompaten in krušljiv, tako da smo pri poglobljanju morali profile kopati nekoliko poševno, kar nam je sondo na gl. 1,80 m, kjer se je ruševinska plast nehala, zmanjšalo na $1 \times 3,30$ m. Tu se je pričlenjalo plast prvotnega humusa z ostanki številnih srednjeveških in mlajših pokopov, vendar so bile kosti in najdbe (svetinjice, križci ipd.) že v sekundarni legi. Na gl. 230 cm smo našli nekoliko fragmentiran in deformiran bronast kovan luničast uhan z vrezanim ornamentom, 50 cm globlje pa še fragmentiran tanjši bronast obšenčnik (pr. 3,1 cm, db. 0,15 cm) z enkrat profiliranim zaključkom. Ti dve najdbi sta nam potrdili domnevo o staroslovanskem grobišču na tem mestu. Na gl. 2,70 m smo

naleteli na zidove okrogle romanske kostnice, ki jo sicer omenjajo tudi zgodovinski viri. Segment, ki smo ga odkrili s sondo, kaže, da je moral biti njen notranji premer okrog 3,10 m, medtem ko db. zidov nismo mogli ugotoviti. Kopanje smo zaključili na gl. 3,50 m, ne da bi prišli do sterilne podlage, ker je delo zaradi velike gl. in izredno krušljivih profilov postalo nevarno. Poleg tega bi

Sl. 62. Bled, Sv. Martin — situacija sond
Fig. 62 Bled, St. Martin — the situation of the trenches